

УЛЬТРАСТРУКТУРНА ПЕРЕБУДОВА СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ТОВСТОЇ КИШКИ ПРИ ПЕРИТОНІТІ

*Вільхова І. В. *, Кирик Х. А. *, Деміхова Н. В., Псарьова В. Г.
СумДУ, кафедра сімейної медицини з курсом ендокринології,
Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького*

Існування бактерійної транслокації аеробної та анаеробної флори може бути відображенням деструкції слизової товстої кишки, що було показано в експериментальних умовах, із застосуванням моделей гострого перитоніту у лабораторних тварин.

Мета. Визначення основних проявів перебудови ультраструктури слизової товстої кишки при гострому перитоніті.

Матеріали та методи. Було проведено електронно-мікроскопічне дослідження прижиттєвих біоптатів товстокишкової стінки у 10 пацієнтів з гострим перитонітом. Біоптичний матеріал був використаний для виготовлення 140 мікрофотографій.

Забір матеріалу здійснювали шляхом субопераційної ексцизійної біопсії або ж післяопераційної біопсії сегменту резекованої кишки. Підготовлені сегменти досліджуваного матеріалу поміщали в розчин смоли на основі епонової суміші, готували ультратонкі зрізи, контрастували. Вивчення і фотографування матеріалу проводили за допомогою мікроскопу УЕМВ-100К із збільшенням $\times 2000 - 124000$.

Результати. Серед шарів слизової оболонки найвищою ступінню збереження характеризувалася м'язова пластинка. Гладкі міоцити мали заокруглені форми та низьку електронну щільність цитоплазми і ядра. Міжклітинні простори були незначно розширені. Окремі міоцити вміщували у своїй цитоплазмі електронно щільні автофаголізосоми, вакуолі та мітохондрії. Останні перебували в стані набряку і розпаду. Скупчення зазначених структур прилягали до каріотеки, яка в свою чергу передувала на початкових етапах дезорганізації ультраструктури.

Помірний ступінь ультраструктурних змін також стосувався глибоких верств крипт слизової оболонки. Чітко прослідковувалася виражена дегрануляція цитоплазми келихоподібних клітин з руйнуванням глобул слизового секрету й одночасним домінуванням вакуоль. Базальна частина епітеліальних клітин крипт слизової була представлена дезорганізованою цитоплазмою та ядром значних розмірів. Ядра зазначених клітин вміщували недостатню кількість еухроматину й поодинокі гіпертрофовані ядереця. Сполучна тканина, прилегла до дезорганізованої мембрани, характеризувалася значними порушеннями структури як основної речовини, так і клітинних елементів.

Висновки. Аналізуючи мікрофотографії, ми можемо констатувати мозаїчний характер ураження з різною глибиною альтерації окремих верств слизової оболонки товстої кишки. Таким чином, при гострому перитоніті деструкція поверхневих верств слизової оболонки спричинила патологічну міграцію кишкових бактерій, що можна розцінювати, як морфологічний доказ існування явища "патологічної бактерійної транслокації".